

1. Obiekt

ZAŁOŻENIE PAŁACOWO-PARKOWE

2. Czas powstania

1882-1884, 1905

3. Miejscowość

KLENICA

11. Zdjęcia, plan sytuacyjny, rzuty

autor zdjęć
data wykonania
miejsce przechowywania negatywów

4. Adres **ul.Śródka 25**
Klenica

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo **zielonogórskie**

gmina **Bojadła**

6. Poprzednie nazwy miejscowości

K L E I N I T Z

7. Przynależność administracyjna
przed 1.VI.1975

województwo **zielonogórskie**

powiat **Sulechów**

8. Właściciel i jego adres **grunty :**

-Urząd Gminy w Bojadłach

-Nadleśnictwo Sulechów

-PGR w Klenicy

-LUL w Klenicy

9. Użytkownik i jego adres

pałac:

Lubuski Uniwersytet Ludowy
ul.Śródka 25 Klenica

10. Rejestr zabytków

Nr **3244** data **9.06. 1992**

PAŁAC - Nr 1340

21.10. 1971

Od 1862 roku majątek klenicki znajdował się w rękach córki Doroty Talleyrand-Périgord ks. Zagańskiej - Pauliny markizy de Castellane. Bezpośredni nadzór nad majątkiem powierzyła ona swemu zięciowi Antoniemu ks. Radziwiłłowi. W 1882 roku zakłada on na tyłach dawnego folwarku park i w 1884 roku wznosi pałac myśliwski.

Utrzymana w nurcie architektury eklektycznej 2 poł. XIX wieku bryła pałacu składała się z korpusu głównego i skrzydła bocznego, umieszczonego po stronie zachodniej. Malowniczość budowli podkreślał górujący nad nią ryzalit, wtopiony pomiędzy korpus i skrzydło boczne, zwieńczony drewnianym belwederem oraz wysunięte przed lica murów dachy, wsparte na dekoracyjnie opracowanej konstrukcji. Autorów tego etapu budowy nie znamy.

W 1905 roku z inicjatywy Marii ks. Radziwiłłowej od 1894 roku właścicielki Klenicy, nastąpiła rozbudowa pałacu i całego założenia. Pracami budowlanymi kierował niejaki Dimke. Zewnętrzna architektura pałacu pozostawiona została bez większych zmian. Rozbudowa objęła zachodnią część skrzydła bocznego. Rozebrano drewniany belweder wieńczący ryzalit i zastąpiono go 8-bocznym tamburem z hełmem i latarnią.

Po rozbudowie pałacu uwaga właścicielki skupiła się na reprezentacyjnym urządzeniu jego otoczenia. W obręb przylegającego od południa i zachodu parku, należącego do założenia z 1882 roku, włączony został terne leżący po północnej stronie pałacu wraz ze stawem. W bezpośrednim sąsiedztwie rezydencji założono trawniki i klomby kwiatowe. W obrębie założenia znalazł się również staw, znajdujący się na południowym obrzeżu ogrodu owocowo-warzywnego, połączony z parkiem aleją obsadzaną drzewami. W kierunku zachodnim prowadziła ona do podwórza zespołu folwarcznego. Na stawie usypano wysepkę, na której znajdował się umieszczony na palach "Teahauschien". Drugi również drewniany pawilon, usytuowany został nad stawkiem w południowej części parku. Park przecinały liczne aleje i płynące strumyki z zawieszonymi nad nimi mostkami.

Wytyczony pod założenie pałacowo-parkowe teren objął nieużytki, leżące w południowym kryńcu wsi. Obszar parku ograniczają od północy zabudowania wiejskie i wał przeciwpowodziowy rzeki Odry, od wschodu grunty rolne, rów i droga, od południa pola a od zachodu zabudowania folwarczne i ogród owocowo-warzywny. W kierunku południowo-wschodnim do pałacu prowadzi droga polna wysadzana kasztanami. Droga biegnąca w kierunku zachodnim ze szpalerem lip, prowadząca do założenia folwarcznego, dzieli teren parku na dwie części. W południowej części parku, w której zlokalizowany jest pałac, stanowiącej pierwotną część założenia z 1882 roku, istnieje zwarty drzewostan / na terenie parku występuje 23 gatunki drzew i krzewów / Znajduje się tu również dobrze utrzymany ciąg spacerowy, ponadto ozdobne klomby i głąz narzutowy. Tą część parku wraz z pałacem otacza ogrodzenie z siatki drucianej. Jedynie po stronie południowej nad stawem park od gruntów rolnych oddziela szpaler drzew i krzewów. Część północna włączona po 1905 roku do założenia pałacowo-parkowego jest urozmaicona krajobrazowo. Znajdują się tu skupiska drzew i krzewów, zbiorniki wodne, grobla, rowy oraz polany.

Architektura pałacu myśliwskiego omówiona została szczegółowo w indywidualnej karcie dotyczącej tego obiektu.

14. Kubatura Pałac 8.816 m ³	15. Powierzchnia użytkowa Pałac 1.737 m ² Park 6.89 ha	16. Przeznaczenie pierwotne Pałac myśliwski w otoczeniu parku	17. Użytkowanie obecne Pałac stanowi siedzibę LUL /wraz z częścią parku/ Park w zarządzie: PGR, Urzędu Gminy w Bojadłach i Nadl. Sulechów.
--	---	--	--

18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja

W 1980 roku sporządzona została Ewidencja parku, która znajduje się min. u użytkownika tj. L U L w Klenicy oraz w archiwum PSOZ w Zielonej Górze.
Od 1985 roku trwają prace remontowe w pałacu ich dokumentacja przechowywana j.w.

19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)

Jednorodne pierwotnie założenie pałacowo-parkowe znajduje się obecnie pod zarządem kilku użytkowników co nie wpływa korzystnie na zachowanie całości. Największy fragment parku wraz z pałacem, wydzielony od otoczenia ogrodzeniem należy do LUL /pow. 324 ha/. Pozostały obszar należy do Urzędu Gminy w Bojadłach /pow. 2,52 ha/, PGR-u w Klenicy /pow. 0,64 ha/ oraz Nadleśnictwa w Sulechowie /pow. 0,49 ha/. Trwające we wnętrzach pałacu prace remontowe prowadzone są pod nadzorem Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
W związku ze złym stanem technicznym elewacji planowany jest ich remont.

20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Należy doprowadzić do końca trwające w pałacu prace remontowe a w szczególności przeprowadzić remont elewacji.

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

1. Pfarr-Chronik. Kronika parafii w Klenicy prowadzona od 1917 roku/ rkps przechowywany w parafii/

22. Bibliografia

1. A.Toerster, Geschichtliches von Dörfern des Grünberger Kreises, Grünberg 1905, s. 225-233
2. Wolny, Altes und Neues aus Kleinitz /w/ Grünberger Hauskalender, 1918, s.64-68
3. E.Jarmler, Die jagdlichen Berhältnisse in der Herrschaft Kleinitz zur Zeit des Fürsten Anton Radziwill /w/ Grünberger Hauskalender, 1933, s.71
4. R.Kąsinowska, Klenica pałac myśliwski, Poznań 1988, m-pis

23. Źródła ikonograficzne i fotografie (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

1. Pfarr-Chronik /nr21/- fotografie pałacu i parku z lat 1885-1904 oraz po 1905 roku.
2. R.Weber, Schlesische Schlösser, Dresden 1909, B.I, tabl. 114

24. Uwagi różne

25. Wypełnił

mgr Barbara Bielinis-
Kopeć
VI 1992 r

26. Sprawdził

1. Miejscowość

KLENICA

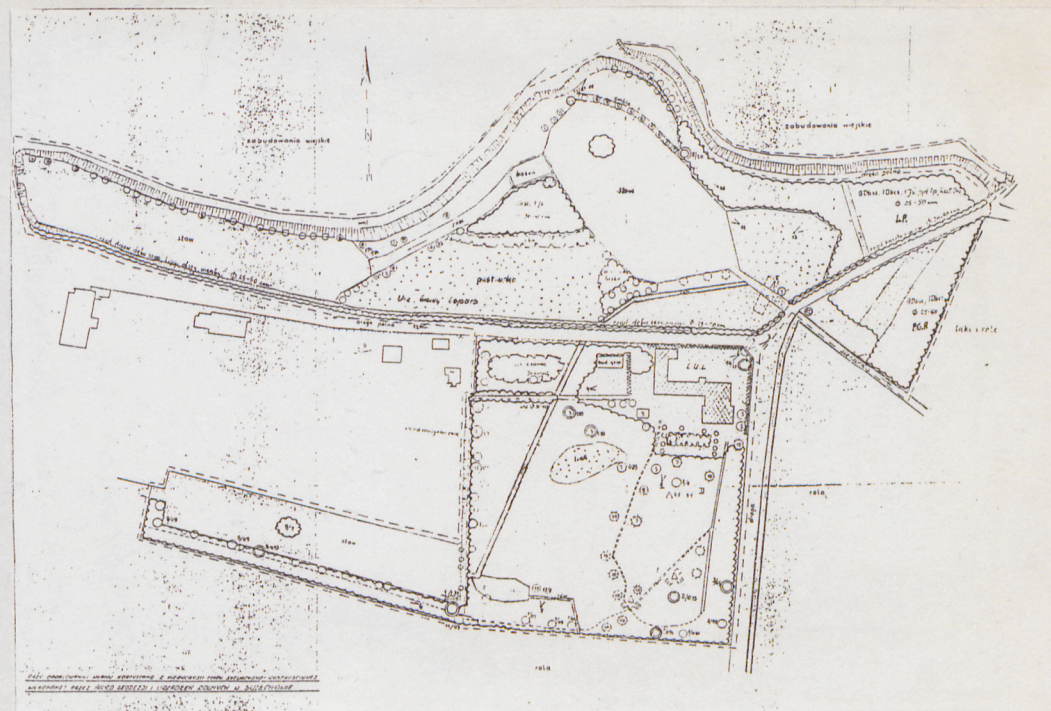
2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

ZAŁOŻENIE PAŁACOWO-PARKOWE c.d. p.12, Plan i Zdjęcia

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

c.d. p.12

Na terenie założenia wzniesione zostały przez budowniczego Dimke jeszcze dwa należące do zespołu budynki : dom ogrodnika i tzw. dom kucharza. Zlokalizowane w zachodniej części założenia, w późniejszym okresie uległy przebudowie. Po śmierci Marii posiadłość odziedziczył jej syn Stanisław, który przebywał tu od 1915 do 1920 roku. Następnie właścicielką majątku została jego córka Anna. W 1922 roku został on sprzedany Śląskiemu Towarzystwu Ziemskiemu i częściowo rozparcelowany. W 1930 roku pałac zakupił Carl Richtberg i zamieszkiwał w nim aż do końca II wojny światowej. Po 1945 roku pałac wraz z parkiem przeszedł na własność Skarbu Państwa. Znalazł się on w użytkowaniu PGR-u, LUL /od 1958 r pałac wraz z częścią parku/, Urzędu Gminy w Bojadłach oraz Nadleśnictwa Sulechów /od 1980 roku część parku o charakterze leśnym/

Wkładkę założył: mgr Barbara Bielinis-Kopeć

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: archiwum PSOZ w Zielonej Górze

1. Miejscowość

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

KLENICA

ZAŁOŻENIE pałacowo-parkowe

zdjęcia

Wkładkę założył: mgr Barbara Bielinis-Kopeć
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: archiwum PSOZ w Zielonej Górze